

M. Şevket Eygi - Milli Gazete

BBC'nin, Diyanet'in Hadîs Çalışması Hakkındaki Makalesi

Aşağıda, dünyaca ünlü BBC'nin Türkiye Diyanet İşleri Başkanlığı'nın devrim mahiyetindeki hadîs çalışmaları ile ilgili makalesinin tercümesini okuyacaksınız. İngilizce bilen okuyucularım ve ilgilenenler internetten orijinal metne de ulaşabilir.

BBC çok ciddî bir medya organıdır. Olabildiğince âdildir, tarafsızdır, objektiftir, güvenilirdir. Bu yazıyı kaleme alan Robert Pigott, dinî konularda uzmanlığı, sağlam kültürü ve birikimi olan bir kimsedir. Yazı yalandan, iftiradan, abartmadan uzaktır. Diyanet'in, devrim ve kökten reform mahiyetindeki çalışmalarını tenkit ederken bendeniz bu gibi yazılardan ve başka sağlam kaynaklardan bilgi edindim.

Gerçekten İslâm tarihinde bu hadîs taraması (veya ayıklaması) çapında bir reform hareketi bu güne kadar görülemedi. Bunu Fazlurramancı Ankara Ekolü ilahiyatçıları yapmaktadır. Bu konunun mutlaka tartışılması gerekir. Böyle bir hadîs çalışması bütün Ehl-i Sünnet Müslümanlarını çok yakından ilgilendirir.

Elimde bu yazı gibi hayli doküman ve belge bulunmaktadır. Bunları (bir kısmını yabancı dillerden tercüme ettirerek) peyderpey okuyucularımın ve âmme-i müslimînin dikkatlerine arz edeceğim.

Yarın, BBC'nin yazısını tahlil edeceğim. Adıgeçen yazının tercümesi aşağıdadır, buyurunuz tedkik ediniz. (Mehmed Şevket EYGİ)

"Turkey in Radical Revision of Islamic Texts";
<http://news.bbc.co.uk/2/hi/europe/7264903.stm>

Türkiye İslâmî metinleri radikal bir şekilde revize ediyor

Robert Pigott

BBC din işleri muhabiri

26 Şubat 2008

Türkiye İslam'ı temelden yeniden yorumlayan ve radikal olduğu kadar da tartışmalı bir şekilde modernize eden bir yayının hazırlığında.

Ülkenin güçlü Diyanet İşleri Başkanlığı Ankara Üniversitesi'nden bir grup ilahiyatçıyı, Kuran'dan sonra İslam'ın en mukaddes ikinci metni olan hadîsleri kökten revize etmek üzere görevlendirdi. Hadîsler Peygamber'in söylediği farz olunan binlerce deyişin derlemesinden oluşuyor. Bu metinler Kur'an'ın tefsirinde en önemli yol gösterici olduğu gibi, İslam hukukunun (Şeri'at) büyük bir bölümüne de kaynaklık etmektedir.

Fakat devlet, modernize etme sıkıntısı çektiği bir toplumda hadîslerin çoğu zaman olumsuz etkileri olduğunu fark etti ve İslam'ın gerçek değerlerinin gizli kalmasından hadîsleri sorumlu tutmaya başladı. Şimdi bu deyişlerin önemli bir kısmını Muhammed'in söylemediği, bir kısmının da yeniden yorumlanması gerektiği iddia ediliyor.

"Bir şekilde Hristiyan reformasyonuna benziyor. Tam olarak aynısı değil, ama... İslam ilahiyatının temellerini değiştiriyor."

Fadi Hakura
(Türkiye uzmanı, Chatham House)

'Reformasyon'

Yorumcular, radikal bir İslamî yenilenme için İslam ilahiyatının tümünden yeniden yorumlandığını söylüyorlar. Projenin destekçileri 1400 yıl önce İslam'ın özünde bulunan mantık ve akıl ruhunun yeniden keşfedildiğini belirtiyorlar. Bazıları bunun İslam'da reform için bir başlangıç olabileceğini düşünüyor. Gelenekçi Müslümanlar arasında tartışmaya sebep olabileceği için bugüne kadar projeye dair açıklama yapmak istemeyen Türk resmî makamları BBC'ye konuştular.

Tartışmalı hadîs projesinin bilimsel araştırmaları Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nde yürütülüyor. Projeyi izleyen Hristiyan ilahiyatçısı Peder Felix Körner, hadîs olarak bilinen bazı sözlerin Muhammed'in vefatından yüzlerce yıl sonra, toplumsal çıkarlara uygun olarak uydurulduğunun ispat edilebileceğini söylüyor. Peder Körner, "bugün maalesef hadîs kabul edilen sözler yoluyla kadın sünneti denen İslamî -veya sözde İslamî- uygulamayı bile haklı çıkarabilirsiniz" diyor. Körner, "'Bu, Peygamber'in bize emrettiği şeydir.' şeklinde rivayetler görürsünüz. Fakat bu emirlerin, nasıl diğer kültürlerin etkisiyle ortaya çıktığını ve sonradan hadîslere hamledildiğini tarihsel olarak gösterebilirsiniz." diyor.

Okucuyu yorumu: Pek çok hadîs 1400 sene önce Orta Doğu hayatıyla ilgili olup güncelliğini yitirmiştir. Brian, London

İddiaya göre, İslamî gelenek ve görenekler, dini kullanarak toplumu kontrol altında tutmak isteyen farklı -çoğu kez de muhafazakâr- kültürler tarafından zaman içinde yok edildi. Proje

yöneticileri sonraki nesillerin, hadîsleri hayal ürünü şeylerle doldurduklarını, bu arada Peygamber'i kendi siyasi emellerine alet ettiklerini iddia ediyorlar.

"Bazı rivayetler kocasının izni olmaksızın kadının seyahatini yasaklıyor... Fakat bu dinî bir yasak değil. Yasaklama sadece kadının kendi başına seyahatinin emniyetli olmamasından kaynaklanıyordu."

Prof. Mehmet Görmez

(Hadîs uzmanı, Din İşleri Dairesi)

Devrim Çapında

Türkiye, bu "kültürel yük"ü sırtından atmak ve aslî kıymetlerine ve Peygamber'e uygun bir İslam'a dönmek istiyor. Projenin devrimci doğası tam da bu noktada ortaya çıkıyor. Gerçekten Muhammed tarafından söylendiği kabul edilen bazı hadisler de değiştirilip yeniden yorumlanıyor.

Diyaret İşleri Başkan Yardımcısı ve hadîs uzmanı Prof. Mehmet Görmez'in verdiği örnek çarpıcı: "Kocalarının izni olmaksızın kadınların üç günlük veya daha uzun süreli seyahatini yasaklayan sahih rivayetler var. Fakat bu dinî bir yasak değil. Yasak, sadece Peygamber zamanında kadının bu şekilde kendi başına seyahatinin güvenli olmaması sebebiyle konulmuştur. Fakat güvenlik endişesiyle konulan bu geçici yasak zaman içinde genel-geçer hale getirildi."

Proje, hadîslerin 1400 yıllık muhtevasına böylesine cesur müdahalelerin ancak titiz akademik araştırmaların ışığında yapılabileceğini savunuyor. Prof. Görmez, diğer bir rivayette Peygamber'in "kadınların uzak mesafelere kendi başlarına seyahat edebilecekleri günü özlediği"ne dikkat çekiyor. Görmez'e göre Peygamber'in buradaki niyeti açıktır.

"Kadınlar aile içinde cinsel taciz de dahil olmak üzere şiddete maruz kalıyor... Bunun İslam'da yeri yok... Bunu onlara anlatmalıyız."

Hülya Koç, Vaize.

Aslî Ruh

Ama bu yasak hâlâ bir hadîs olarak mevcut ve bazı Müslüman kadınların serbestçe yolculuk yapmasını kısıtlamaya devam ediyor.

Türkiye iddialı yenileşme programının bir parçası olarak 450 kadına ilahiyat eğitimi verip bunları "vaize" olarak atadı. Bunlara, geniş Türkiye topraklarının ücra köşelerindeki halka İslam'ın aslî ruhunu anlatma vazifesi verildi. Bu vaizelerden biri olan Hülya Koç, Anadolu'daki bir şehir mitinginde örtülü kalabalıklara bakıp onlara revize edilmiş hadîslerin ışığında yapılan doğru bir Kur'an yorumunun eşitlik, adalet ve insan haklarını garanti altına aldığını anlatıyor.

Hülya Koç, bugün dahi kadınlara reva görülen şiddetli baskıyı meşrulaştırmak için İslam'ın çokça kullanıldığını söylüyor. "Namus cinayetleri var," diyor Koç. "Yanlış biriyle evlenen veya sevdiğine kaçan bazı kadınların öldürüldüğünü duyuyoruz. Kadınlar aile içinde de şiddete maruz kalıyorlar. Akrabaları tarafından cinsel tacize uğruyorlar.. Bunun İslam'da yeri yok... bunu onlara anlatmalıyız."

'Yeni İslam'

Londra'daki Chatham House'ın Türkiye uzmanlarından Fadi Hakura'ya göre Türkiye'nin yaptığı, İslam'ı yeniden yaratmaktan başka bir şey değil. İslam'ı, kurallarına uyulması gereken bir dinden, çağdaş seküler bir demokraside yaşayan insanların ihtiyaçlarına karşılık olacak bir din haline getiriyorlar.

Fadi Hakura, devletin bunu başarmak için yeni bir İslam inşa ettiğini söylüyor. "Bir şekilde Hristiyan reformasyonuna benziyor" diyor Fadi Hakura ve devam ediyor: "Tam olarak aynısı da değil, ama yakından baktığınızda görürsünüz ki İslam ilahiyatının temelleri değiştiriliyor."

Fadi Hakura, sekülerist Türkiye'nin bugüne kadar yeni bir İslam siyaseti oluşturmaya niyetlendiğini düşünüyor. "Şimdi ise yeni bir İslam oluşturmaya uğraşıyorlar" diyor.

Önemli bir nokta, projede çalışan "Ankara Ekolü" ilahiyatçılarının Batılı eleştirel teknikleri ve felsefesini kullanıyor olmaları.

Daha da cesur bir adım atarak İslam fıkında yerleşmiş bir usul olan sonraki (ve çoğu zaman daha muhafazakâr) nassların daha evvelkileri geçersiz kıldığı kuralını reddettiler.

"Bunları bir bütün olarak görmelisiniz," diyor Fadi Hakura. "Mesela şiddetten bahseden ayetlerin barıştan bahsedenleri geçersiz kıldığını söyleyemezsiniz. Orta Doğu'da bu çeşit ideolojik yaklaşımlar çokça kullanılmıştır." Ve ekliyor: "[Bu değişimin] ne denli önemli olduğunu ifade etmem zor."

CEVAP VERSİN...

diyanet bakalım ne cevap verecek?mehmet hoca neden kaygılı olduğunu belgeledi?yukarıda yazılanlr korkunç derecede?hristiyanların gündemindeki konuya bakın? türkiye de bunu dile getiren sadece mehmet hoca...bunu söyleyince de herkes onu düşman ilan etmişti..hadi bakalım diyanet mantıklı bir cevap...haçlı'yı bu kadar konuşturacak kadar ne haltlar karıştırıyorsun?